

Małgorzata Sugiera

"Mrożek i Mrożek" : Kraków, 18-21 VI
1990

Biuletyn Polonistyczny 34/3-4 (122-123), 232-234

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

"MROŻEK I MROŻEK"

Kraków, 18-21 VI 1990

W dniach od 18 do 21 czerwca 1990 r. w Auli Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyła się międzynarodowa sesja naukowa poświęcona twórczości Sławomira Mrożka pod tytułem "Mrożek i Mrożek". Do udziału w niej zaproszeni zostali krytycy literatury i teatru oraz tłumacze utworów autora "Tanga" z kraju i zagranicy. W czasie czterech dni obrad wygłoszono 27 referatów, w tym 15 przygotowali goście z zagranicy. Sesja towarzyszyła krakowskiemu Festiwalowi Mrożka; aby jej uczestnicy mogli brać udział w imprezach Festiwalu, obrady trwały jedynie w godzinach przedpołudniowych. Ze względu na dużą liczbę referatów organizatorzy zrezygnowali z tradycyjnej formy dyskusji po nich, zakładając, że Festiwal dostarczy wielu możliwości swobodnej wymiany myśli.

Pierwszy dzień obrad zaczął się od oficjalnego otwarcia, którego dokonał Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski oraz dyrektor Festiwalu Mrożka dr Józef Opaleki. Uczestników sesji i jej gości w imieniu Instytutu Filologii Polskiej przywitał prof. dr hab. Jan Błoński.

Jako pierwszy wygłosił referat J. K e l e r a (Poleka) zatytułowany "Krótki przewodnik po Mrożku". H. S t e p h a n (USA) mówiła o Mrożku w Stanach Zjednoczonych, a D. S c h o l z e (Niemcy) starał się po'azać, jaką rolę odegrały dramaty Mrożka przy zadamawianiu się groteskowych i parabolicznych form w teatrze NRD. Na zakończenie głos na temat "Mrożek w Los Angeles" zabrała A. K r s j e w s k a - W i e c z o r e k (USA).

W czasie drugiego dnia sesji jako pierwszy głos zabrał M. E s s l i n (Anglia) mówiąc o związkach między twórczością

Mrożka i Becketta. Po nim referat na temat "Tanga" i wiedeńskiego walca wygłosił W. K r a u s (Austria). W obu przypadkach rozdano krótkie streszczenia referatów w języku polskim. Następnie L. G a m b a c o r t a (Włochy) mówił o losie dramatów Mrożka we Włoszech, a H. F i l i p o w i c z (USA) przeczytała esej "Mroźek i Różewicz czyli >wyjście z domu<". A. W i r t h (Niemcy) zajął się porównaniem twórczości Mrożka i Havla, a K. P l e ś n i a r o w i c z (Polska) próbował "Pogodzić Mrożka z Grottgerem". K. B a b á (Węgry) mówiła o Mroźku na Węgrzech, natomiast T. N y c z e k (Polska) zajął się Mroźkiem jako widzem teatralnym, przede wszystkim na podstawie "Małych listów".

W trzecim dniu sesji pierwszy referat "Świat kompozycji dramatów Mrożka" wygłosił J. P o p i e l (Polska). Potem głos zabrała H. S c h m i d (Niemcy). Mówiła o funkcji wzorców społecznych w dramatach Mrożka. I tym razem rozdano streszczenia w języku polskim. Rolę nazwisk i imion zajął się J. B u b á k (Polska) a K. K o w a l e w i c z (Polska) mówił o "Konwersacji" i "Kontrakcie". Po krótkiej przerwie referat na temat teatralności Mrożka w incenizacjach Jarockiego odczytała N. K i r a l ý (Węgry). Po niej głos przejął J. O p a l s k i (Polska), który pod wieloznacznym tytułem "Wewnątrz i na zewnątrz" zajął się analizą "Garbusa", "Letniego dnia" i "Kontraktu". D. G e r o u l d (USA) mówił o Mroźku i sztuce rysunku, a A. K r a j e w s k a (Polska) próbowała umieścić Mrożka w kontekście rozwoju rodzimej komedii.

W ostatnim dniu sesji jako pierwszy wystąpił J. J a r z ę b s k i (Polska) mówiąc o "kuazeniach" bohaterów Mrożka. Następnie W. L i g ę z a (Polska) zastanawiał się czy Mroźek jest realie-
tą, a po nim A. K o z i m o r (Francja) spojrział na Mrożka oczy-

ma Francuza, jako jedyny zresztą zajmując się obszerniej opowiadania-
niami i nowelami pisarza.

Bardzo krótko mówił o "Niezmiennikach treściowych prozy Mroź-
ka" W. S k a l m o w s k i (Belgia). Potem głos zabrała M. S u-
g i e r a (Polska) odczytując esej na temat jednoaktówek o "Li-
sie". H. S t a c h o v á (Czechosłowacja) mówiła o dramatach
Mroźka w repertuarze czeskich i słowackich teatrów. Konferencję
zakończył J. B ł o Ń e k i (Polska) wystąpieniem na temat "Cenzor
jako czytelnik".

Sesja pogłębiła naszą, wcale nie tak wielką, wiedzę na temat
twórczości Mroźka. Przede wszystkim okazało się, że choć pisarz
znany jest w świecie, grywa się go stale jedynie (od ponad roku)
w Związku Radzieckim. W innych krajach jego dramaty nie należą do
stałego repertuaru teatrów.

Wiele interesujących wniosków dotyczących rozwoju współczes-
nego dramatu wyniknęło z szeregu porównań, jakie poczynili uczest-
nicy sesji: Mroźka z Beckettem, Havlem, Różewiczem. Najcenniejszym
jednak wkładem sesji w naukę o twórczości Mroźka było odejście od
starych schematów interpretacyjnych, zgodnie z którymi nowe drama-
ty starano się dopasować do modelu lektury jednoaktówek z lat
sześćdziesiątych. Wreszcie zaczęto czytać utwory, jakie powstały w
drugiej połowie lat siedemdziesiątych i w latach osiemdziesiątych,
jako dramaty samodzielne i domagające się innych metod interpreta-
cyjnych. Dramaty, które niewiele mają wspólnego z tak zwanym dre-
matem absurdu i zamiast budować abstrakcyjne modele, zajmują się
- jak nakazuje tradycja - człowiekiem w określonej sytuacji.

Małgorzata Sugiera